

De dierlijke productieketen staat de komende jaren voor grote uitdagingen. Met het afschaffen van het melkquotum breken voor de rundveehouderij onzekere tijden aan. Tegelijkertijd neemt de maatschappelijke druk om duurzaam te ondernemen toe. Beide ontwikkelingen kunnen op gespannen voet met elkaar staan.

Algemeen

[Albert Bouwman]

Toekomstverkenning melkveehouderij en diervoederindustrie

Duurzaamheid pijler voor gezond ondernemen

De markt voor rundveehouders is volop in beweging en zal dat ook de komende jaren zijn. De afschaffing van het melkquotum in de EU in 2015 leidt tot een vrije markt waarin melkveehouders zullen opereren. Verwacht wordt dat het aanbod van melk daardoor toeneemt. Als de vraag niet meegroeit met het aanbod, zal de melkprijs dalen. Daarmee komt de rentabiliteit van de rundveehouderij onder druk te staan. Dat effect wordt in Europa nog eens versterkt door de hoge kostprijs. Het traag verlopende Europese toelatingsproces voor nieuwe ggo's in combinatie met de nultolerantie voor (nog) niet-toegelaten ggo's is de dierlijke productieketen daarbij een doorn in het oog. Hoe kan de rundveehouderij inspelen op deze uitdagingen? David de Glint, Nevedi-beleidscoördinator Duurzaamheid en Hans de Bie, sectormanager Landbouw bij Rabobank Nederland, gaven tijdens een Agrivaknet-bijeenkomst hun visie op een duurzame toekomst voor de rundveehouderij.

Duurzaamheid

De Glint spreekt over de uitdagingen voor de diervoederindustrie als het gaat om duurzaamheid. Nevedi verstaat hier-

onder de winstmaximalisatie van een bedrijf (profit), de invloed van een bedrijf op zijn omgeving (planet) en de invloed ervan op mensen (people). „Als de werkwijze van een bedrijf winstmaximalisatie beoogt en daarbij tegemoetkomt aan het welzijn van mensen en de aarde, kunnen we spreken van een duurzame onderneming”, stelt De Glint.

Soja

Wat bijdraagt aan het welzijn van mensen en de aarde is lang niet altijd even duidelijk, zegt De Glint. Zo kent Europa een nultolerantie voor nog niet toegelaten ggo's, onder andere vanwege onvoldoende inzicht in de risico's ervan voor de voedselveiligheid. „Maar juist nieuwe varianten van genetisch gemodificeerde

„Juist nieuwe varianten van genetisch gemodificeerde soja kunnen mogelijk bijdragen aan duurzaamheid”, aldus David de Glint.

>> Duurzaamheid pijler voor gezond ondernemen

Hans de Bie: „Geen duurzaamheid zonder plezier.“

soja kunnen mogelijk bijdragen aan duurzaamheid. Er zijn minder gewasbeschermingsmiddelen nodig in vergelijking tot non-ggo. Ook de kwaliteit van de bodem is vaak beter, de teelt is relatief makkelijk en de opbrengst is hoger. Vanuit dit oogpunt dragen nieuwe ggo-varianten mogelijk zelfs bij aan alle drie dimensies van duurzaamheid”, aldus De Glint.

In de discussie over wel of niet toelaten van nieuwe varianten van genetisch gemodificeerd soja, wil Nevedi daarom zoveel mogelijk feiten boven tafel halen. „In dergelijke maatschappelijke discussies wordt op emoties ingespeeld en feiten verzanden op plaatsen waar je ze niet wilt hebben”, vertelt De Glint. Zo wordt de diervoederindustrie vaak als enige verbruiker van soja aangewezen. „Kijkend naar de feiten, dan blijkt de werkelijkheid complexer”, betoogt De Glint. Nederland importeert ongeveer 3,5 miljoen ton soja. Hiervan wordt maar ongeveer 200.000 ton verwerkt in rundveevoeding. Hoeveel er daadwerkelijk wordt gebruikt voor humane producten is onduidelijk. Wel weet De Glint dat een aanzienlijk aandeel daarvoor is bestemd: „Veel producten uit de supermarkt bevatten extracten van soja.”

Ggo

„Omdat we in Europa een nultolerantie kennen wat betreft nog niet toegelaten ggo's en een daaraan gekoppeld asynchroon toelatingsbeleid, dreigt het gevaar dat we onszelf uit de markt spe-

len”, gaat De Glint verder. „Dit beleid kan er in de toekomst toe leiden dat grote hoeveelheden grondstoffen, waaronder mogelijk ook soja, in Europa moeten worden vernietigd omdat er sprake is van sporen van niet toegelaten ggo's.” Andere landen en werelddelen kennen deze nultolerantie niet. Hierdoor hebben zij een economisch voordeel ten opzichte van Europa, stelt De Glint.

„Europa moet dan noodgedwongen duurdere vervangende grondstoffen importeren. Dit brengt Europa in een achtergestelde positie”, aldus De Glint. „Dit is een reden om te blijven lobbyen bij overheden om af te stappen van de nultolerantie en te pleiten voor een versnelde toelatingsprocedure.”

Financiële duurzaamheid

Aan de drie dimensies van duurzaamheid (people, planet en profit), voegt De Bie een vierde toe: plezier. „Zonder ple-

zier, maar ook zonder winstmaximalisatie, kan geen enkel bedrijf op lange termijn blijven voortbestaan.”

De Bie gaat in op de vraag hoe melkveehouders na de afschaffing van het melkquotum in 2015 toch hun winsten kunnen maximaliseren. Hiervoor kunnen melkveehouders diverse financiële maatregelen nemen.

Een belangrijke criterium om te peilen hoe gezond een onderneming in de toekomst is, is de reserveringscapaciteit. Dit is het bedrag dat kan worden gebruikt voor aflossingen en vervangingsinvesteringen en wordt berekend door de brutowinst en de afschrijvingen op te tellen en daar de privé-uitgaven vanaf te trekken. Volgens De Bie is de reserveringscapaciteit een goede economische maatstaf om te beoordelen hoe de toekomstmogelijkheden voor het bedrijf liggen. Wanneer er daarnaast een financiële analyse van de afgelopen drie jaar plaatsvindt, kan aan de hand daarvan de kasstroom worden berekend en worden gepeild of investeren mogelijk is. „Hoewel het een goede indicatie geeft, is het uiteraard geen garantie”, aldus De Bie.

Een goede financiële analyse vraagt een langetermijnvisie. „Mijn ervaring is dat die nogal eens ontbreekt op een agrarisch bedrijf. Investeren in kortetermijnoplossingen draagt op lange termijn lang niet altijd bij aan de duurzaamheid van het bedrijf. Juist langetermijndenken is een wezenlijk onderdeel van streven naar duurzaamheid”, aldus De Bie. ■

Duurzame ambities

Nevedi gaat het convenant 'Schoon en Zuinig' ondertekenen. In het kader van het streven naar een bijdrage aan duurzaamheid, onderzoekt de brancheorganisatie welke rol de sector daarin kan spelen. Onderwerp van onderzoek zijn onder andere:

- energie-efficiëntie en mogelijkheden voor duurzame energie (inclusief transport)
- roetfiltergebruik
- mineralengebruik.

